

EMIL FRÝBA

Narodil se před 110 lety, 30. ledna 1903 ve Rtyni v Podkrkonoší. Později bydlel v Dlouhoňovicích a od roku 1918 pracoval u firmy Jindřich Žid a spol. v Žamberku. Absolvoval tříletý tkalcovský kurz. V roce 1939 pracoval jako skladník a expedient. Byl aktivním členem Sokola a hasičů.

Když ho Eduard Lehraus krátce po okupaci Německem požádal o vstup do odbojové skupiny, bez váhání, ač otec malých dětí, souhlasil. Po dosazení německého správce v továrně prováděl drobné sabotáže v expedici a ve strojovně. Zaměstnance pobuřoval proti Němcům a tím si vysloužil propuštění pro nespolehlivost. Po půl roce získal zaměstnání doručovatele Městského úřadu v Žamberku.

V životopise uvádí, že spolupracoval i s Františkem Weihrauchem. Faktem je, že ho nikdo ze zatčených neprozradil. V roce 1942 opět bez rozmýšlení souhlasil, když jej k účasti v odboji vyzval Josef Vanický. Zapojil se do podpůrných akcí pro rodiny zatčených, které organizoval Josef Jandík a nakonec i do vojenského odboje, vedeného Františkem Markalousem.

Po válce se přestěhoval do Varnsdorfu. V roce 1957 požádal o osvědčení podle zákona č. 255. Přestože mu činnost v odboji potvrdili již v roce 1945 Lehraus, Vanický a další, požadavkům zákona to nestačilo. Po mnoha

letech je možné konstatovat, že Emil Frýba byl ochotným a obětavým „pěšákem“ domácího odboje. Takových bylo mnoho a veřejného ocenění se jim nedostalo.

Údaje o Emilu Frýbovi jsou ve VHA Praha fond Osvědčení 255 čj. 7323/57.

U celé řady odbojářů se v archivech nedochovalo ani tolik. V různých seznamech jsou uvedena alespoň jména. Vybral jsem seznam ze 14. 12. 1946 pro ústředí Svazu národní revoluce, podepsaný funkcionáři okresní odbočky Jandíkem a Vanickým. Je uložený ve VHA Praha fond 308 sign. 7-1, listy 155 a 156. Jsou v něm uvedeni vedoucí i „obyčejní pěšáci“. Ze seznamu uvádím jen osoby, v té době bydlící v Žamberku. Seřadil jsem je podle abecedy:

Zahradník Jaroslav Bednář, strojník Stanislav Bednář, studující Miloš Beran, ředitel škol Vincenc Beran, učitel Miloš Borovka, úředník Josef Buryška, řidič Jindřich Černý, hajný Václav Dostálek, poštovní úředník Miloslav Hübner, štábní strážmistr Emil Fiala, úředník Emil Frýba, truhlář Vladimír Honskus, úředník Ladislav Hovorka, obchodník Josef Charfreitag, štábní kapitán Rudolf Janderka, inspektor škol v.v. Josef Jandík, obchodník Ladislav Jílek, Jaroslav Kobližka – sodovkárna, berní ředitel Josef Kowalski, dělník František Krejsa, sklenář Josef Kučera, lékař MUDr. Antonín Kumpošt, mlynář Ferdinand Lauterbach, obchodník Eduard Lehraus, dělník

Ladislav Loužil, major František Markalous, rolník Jaroslav Mitvalský, jirchář Karel Mitvalský, úředník Stanislav Němeček, přednosta poštovního úřadu Augustin Novotný, úředník Pravoslav Nosek, jirchář Ferdinand Pazourek, autodopravce Karel Petr, úředník Otto Pospíšil, zámečník Josef Prachař, úředník Václav Resl, vrchní strážmistr Vasil Riško, poštovní úřednice Zdena Schejbalová, úředník Karel Skála, dělník Emil Stehno, úředník Jaroslav Strnad, jirchář Josef Strnad, hajný Karel Štěpánek, berní úředník Josef Vanický, soustružník František Vyčítal, štábní rotmistr Ota Vytlačil, školník Gabriel Žabka, rolník Rudolf Žabka, rolnice Božena Žabková, rolník Vladimír Žabka a úředník Karel Žrout.

Pavel Svědiroh

Žamberské listy č. 2/2013 z 1. 2.